

Piknik historyczny

„Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

W chwili wybuchu I wojny światowej Radom był jednym z największych ośrodków miejskich zaboru rosyjskiego. Miasto, posiadające rangę stolicy guberni, odgrywało poważną rolę w życiu gospodarczym, kulturalnym i społecznym regionu, będąc także ważnym ośrodkiem administracyjnym. Wszyscy – także mieszkający w Radomiu – Polacy, łączyli z wybuchem wojny wielkie nadzieje, wierząc, że dzięki konfliktowi militarnemu uda się odbudować Państwo Polskie, które w pewnej perspektywie stanie się całkowicie niepodległe. Część działaczy politycznych, poszukując najlepszego protektora odbudowy polskiej państwowości, wskazywała na Rosję – akcentującą silnie tezę o konieczności zjednoczenia się narodów słowiańskich przeciwko niemieckiemu imperializmowi. Inni propagowali konieczność poparcia Austro-Węgier, których monarchia stworzyła Polakom zamieszkałym w Galicji bardzo dobre warunki rozwoju ich życia społecznego.

Wszystkie spory polityczne zeszły na plan dalszy, gdy rejon Radomia stał się obszarem ożywionych działań wojennych. Już w październiku 1914 r. mieszkańcy miasta i okolic mieli okazję zetknąć się po raz pierwszy z żołnierzami Legionów Polskich dowodzonych przez Józefa Piłsudskiego, którzy wkrótce stoczyli pod Laskami i Anielinem krwawe walki przeciwko Rosjanom. Obecność legionistów wśród radomian przybrała formę stałą od następnego roku, kiedy to obszar byłej guberni radomskiej znalazł się pod okupacją austro-węgierską. W Radomiu utworzono wówczas szpital wojskowy, w którym leczono rannych i chorych żołnierzy, zapewniając im również opiekę i pomoc ze strony cywilnych mieszkańców. Prowadzona aktywnie akcja werbunku do Legionów Polskich sprawiła, że już jesienią 1915 r. z do formacji tej dołączył pierwszy zwarty oddział radomian. W następnych miesiącach ochotnicy z miasta i regionu zasilili licznie oddziały legionowej piechoty, kawalerii, artylerii i innych służb.

Gdy latem 1917 r. większość żołnierzy Legionów Polskich odmówiła złożenia przysięgi na wierność cesarzowi Niemiec, formacja ta została rozwiązana, a służących w jej szeregach patriotów internowano. Ci, którym udało się ocalić wolność, przeszli do pracy konspiracyjnej, budując tajną Polską Organizację Wojskową. W jej strukturze organizacyjnej Radom stał się siedzibą komendy okręgu, której podporządkowano znaczną część terenu byłej guberni radomskiej. Organizacja była systematycznie rozbudowywana o rekrutujące się z najróżniejszych środowisk osoby, znane z przekonań niepodległościowych. Gdy nadszedł odpowiedni moment, konspiratorzy współpracujący ściśle z lokalnymi liderami najważniejszych środowisk politycznych, postanowili przejąć władzę w mieście. Dnia 2 listopada 1918 r. stacjonujący w Radomiu garnizon wojsk austro-węgierskich został rozbrojony, a jego komendant złożył broń. Na reprezentacyjnym budynku przy ul. Lubelskiej (dziś: Żeromskiego) – dawnej siedzibie rosyjskich, a następnie austriackich władz, zawisły białe-czerwone flagi. Powiewały one tutaj też 11 listopada, gdy w Warszawie Józef Piłsudski przejmował władzę nad armią, wprowadzając odrodzoną Polskę i jej społeczeństwo w nowy etap historii – odzyskaną po 123 latach niewoli Niepodległość.

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

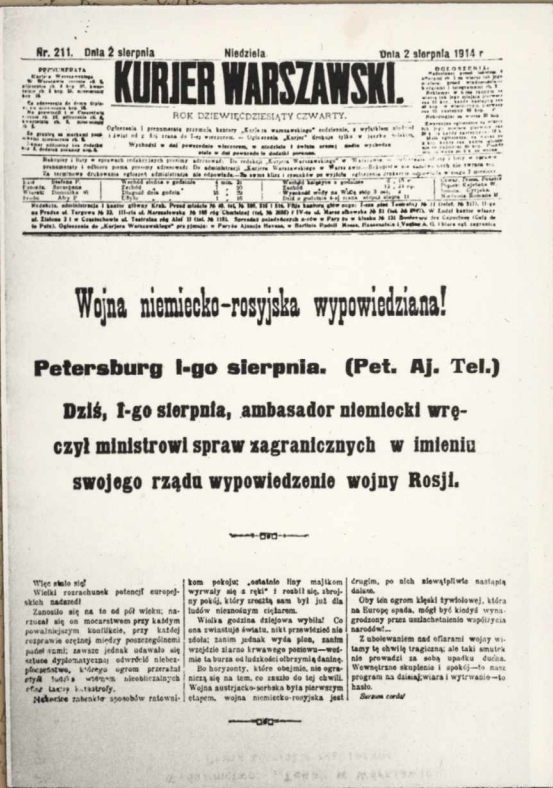
Związek Harcerstwa Polskiego
– Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

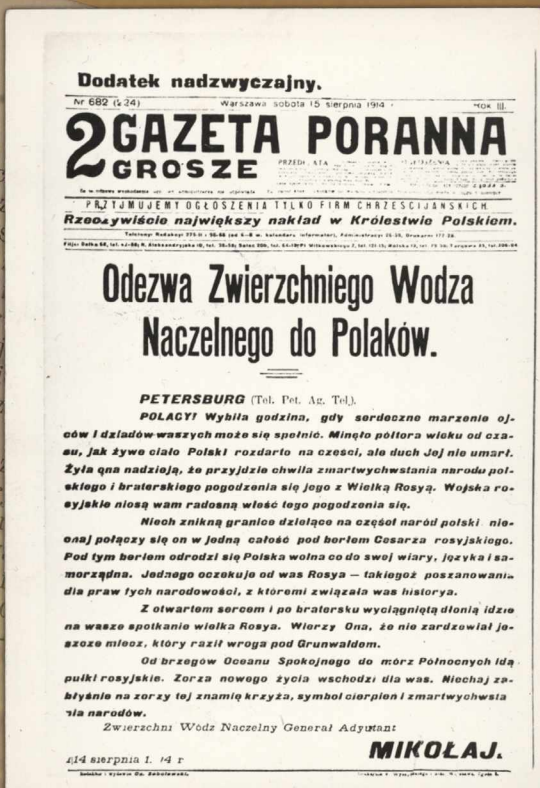
radom
siła w precyzji

Piknik historyczny „Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Fotokopia strony tytułowej „Kuriera Warszawskiego” informująca o wybuchu wojny. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osieńskiego, sygn. 38, s. 137

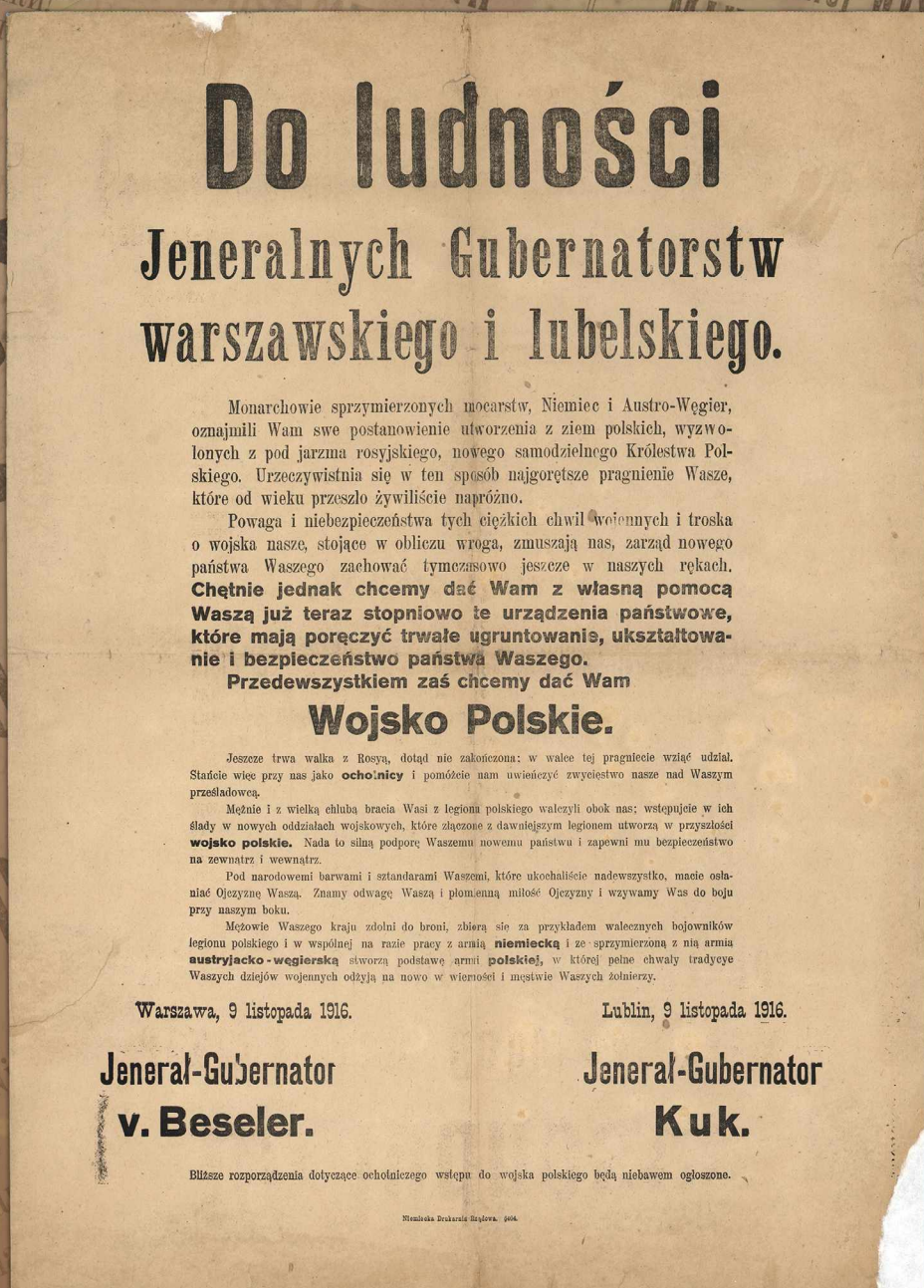
Fotokopia strony tytułowej „Gazety Porannej” z opublikowaną odezwą zachęcającą Polaków do poparcia Rosji. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osieńskiego, sygn. 38, s. 138

Odezwa księcia Mikołaja Mikołajewicza do Polaków z dn. 14.VIII.1914 r. „Pamiętny dzień dla Polaków”. APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych do 1939 roku, sygn. 1270

Dodatek nadzwyczajny „Godziny Polski” z okazji proklamowania Królestwa Polskiego, 1916 r. APR, Zbiór, afiszów, plakatów i druków ulotnych, sygn. 1366

Odezwa do ludności Jeneralnych Gubernatorstw warszawskiego i lubelskiego wzywająca do wstępowania do wojska niemieckiego i austriackiego, które „stworzą podstawę armii polskiej”, 1916 r. APR, Zbiór Plakatów, afiszów i druków ulotnych, sygn. 1367

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Zafuskich
w Radomiu

Urząd Miejski
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
– Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

Radom
Siła w precyzji

Piknik historyczny

„Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Na rozkaz Najwyższy Jego Cesarskiej Mości Cesarza Niemieckiego i Jego Cesarskiej Mości Cesarza Austriackiego i Apostolskiego Króla Węgier zarządzonem zostaje, co następuje;

Rozporządzenie o tymczasowej Radzie Stanu w Królestwie Polskiem.

§ 1.

Do czasu ustanowienia Rady Stanu w Królestwie Polskiem na podstawie postępowania wyborczego, które będzie przedmiotem odrębnego porozumienia, tworzy się

tymczasową Radę Stanu

z siedzibą w Warszawie.

Ta Rada Stanu składa się z dwudziestu pięciu członków, którzy obeznani są z życzeniami i interesami narodu i mocą swego stanowiska powołani do reprezentowania wszystkich ziem i wszelkich tów zawodowych w obrębie obu General-Gubernatorstw. Piętnastu członków powołanych będzie z niemieckiego, dziesięciu z austriacko-węgierskiego obszaru administracyjnego.

§ 2.

Członkowie tej Rady Stanu powołani zostają na podstawie Najwyższego rozkazu Jego Cesarskiej Mości Cesarza Niemieckiego i Jego Cesarskiej Mości Cesarza Austrii i Apostolskiego Króla Węgier wspólnym reskryptem obu General-Gubernatorów.

W razie ubytku członka Rady Stanu, powołany będzie inny w myśl powyższych przepisów.

§ 3.

Każdy z General-Gubernatorów wysyła do Rady Stanu jednego komisarza rządowego i dwóch zastępców. Każdy General-Gubernator może dla uzyskania oświadczeń lub udzielenia wyjaśnień wysłać wedle potrzeby innych jeszcze przedstawicieli na posiedzenia Rady Stanu. Komisarze rządowi i inni przedstawiciele muszą każdej chwili być wysłuchani.

§ 4.

Rada Stanu zbiera się za pierwszym razem na zaproszenie obu komisarzy rządowych i wybiera ze swego grona bezwzględną większością głosów, przewodniczącego i jego zastępcę. Przewodniczącemu przysługuje tytuł Marszałka Koronnego.

§ 5.

Dalsze posiedzenia Rady Stanu zwołuje Marszałek Koronny.

Posiedzenie musi się odbyć jeżeli żąda tego jeden z komisarzy rządowych lub większość członków Rady Stanu.

§ 6.

Rada Stanu uchwala swój regulamin, w szczególności zaś wybiera wydział wykonawczy.

Rada Stanu urzęduje w języku polskim. Organa władz okupacyjnych mają prawo posługiwać się językiem niemieckim.

Posiedzenia Rady Stanu odbywają się z wykluczeniem jawności.

§ 7.

We wszystkich sprawach prawodawczych, w których obie administracje wspólnie lub jedna z nich zwrócić się do Rady Stanu, winna jest Rada Stanu wydać swoją opinię.

Rada Stanu jest powołana do współdziałania przy tworzeniu dalszych urzędów państwowych w Królestwie Polskiem.

W tym celu ma Rada Stanu:

- wypracować projekty rozporządzeń, ustanawiających wspólne przedstawicielstwo części Królestwa Polskiego, administrowanych przez Rzeszę Niemiecką i Monarchię Austriacko-Węgierską,
- przygotować urządzenie polskiej administracji państwowej.

Nadto ma Rada Stanu:

- Przedstawiać z własnej inicjatywy wnioski i projekty w sprawach krajowych;
- W tworzeniu wojska polskiego współdziałać z naczelnym komendantem wojskowym mocarstw sprzymierzonych, któremu powierzono to zadanie;
- Uchwalać postanowienia w sprawie usunięcia szkód wojennych i gospodarczego ożywienia kraju, a potrzebne ku temu środki asygnować z kredytów oddanych sobie do dyspozycji przez obie administracje lub też uzyskać je przez ustanowienia dodatków do podatków bezpośrednich albo przez zaciąganie pożyczek.

Uchwały powzięte w myśl punktu 3-go po wyrażeniu zgody na nie tej administracji, do której obszaru się odnoszą, mają być przez tę administrację wprowadzone w życie w drodze rozporządzenia.

§ 8.

Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 26 listopada 1916 r.

General-Gubernator
v. Beseler.

General-Gubernator
Kuk.

Deutsche Staatsdruckerei Warschau 6206.

Rozporządzenie o utworzeniu Tymczasowej Rady Stanu w Królestwie Polskim. 1916 r. APR,
Zbiór, afiszów, Plakatów i druków ulotnych, sygn. 1371

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Żafuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

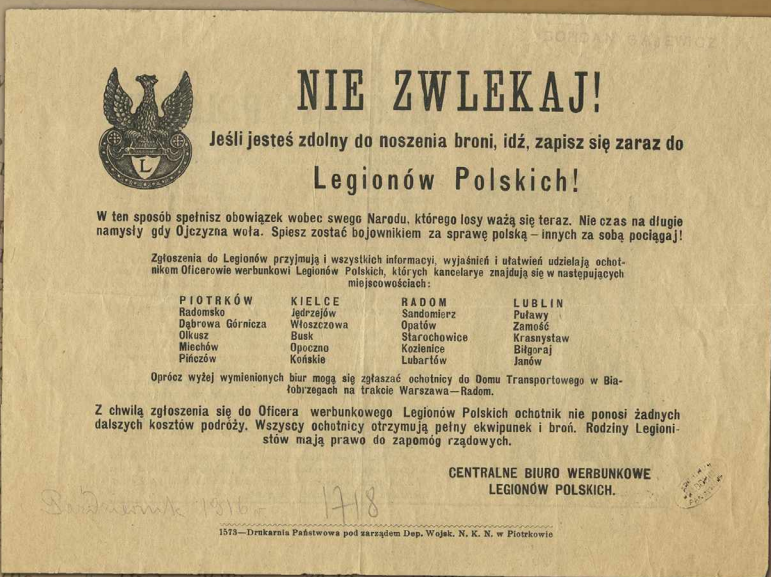
Związek Harcerstwa Polskiego
- Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

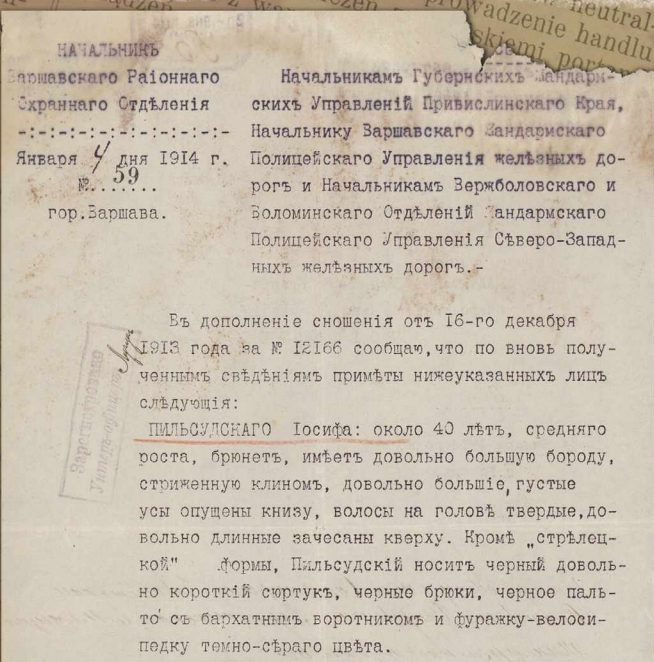
radom
siła w precyzji

Piknik historyczny „Legiony to...”

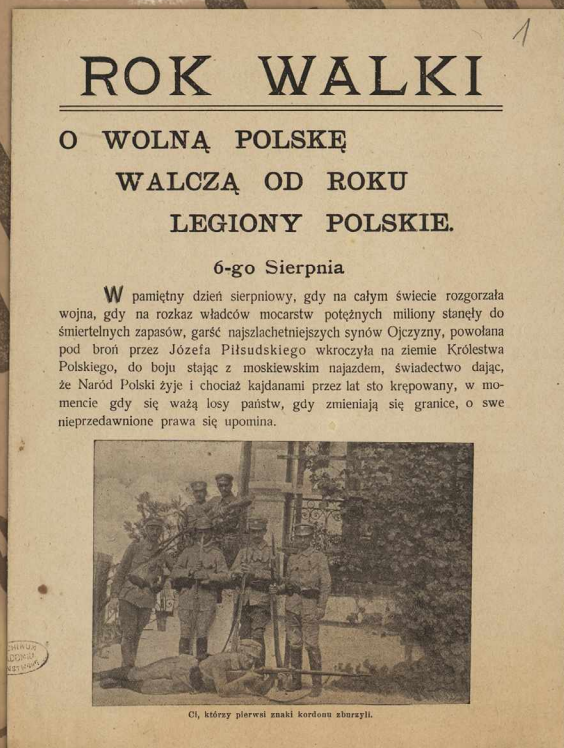
zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

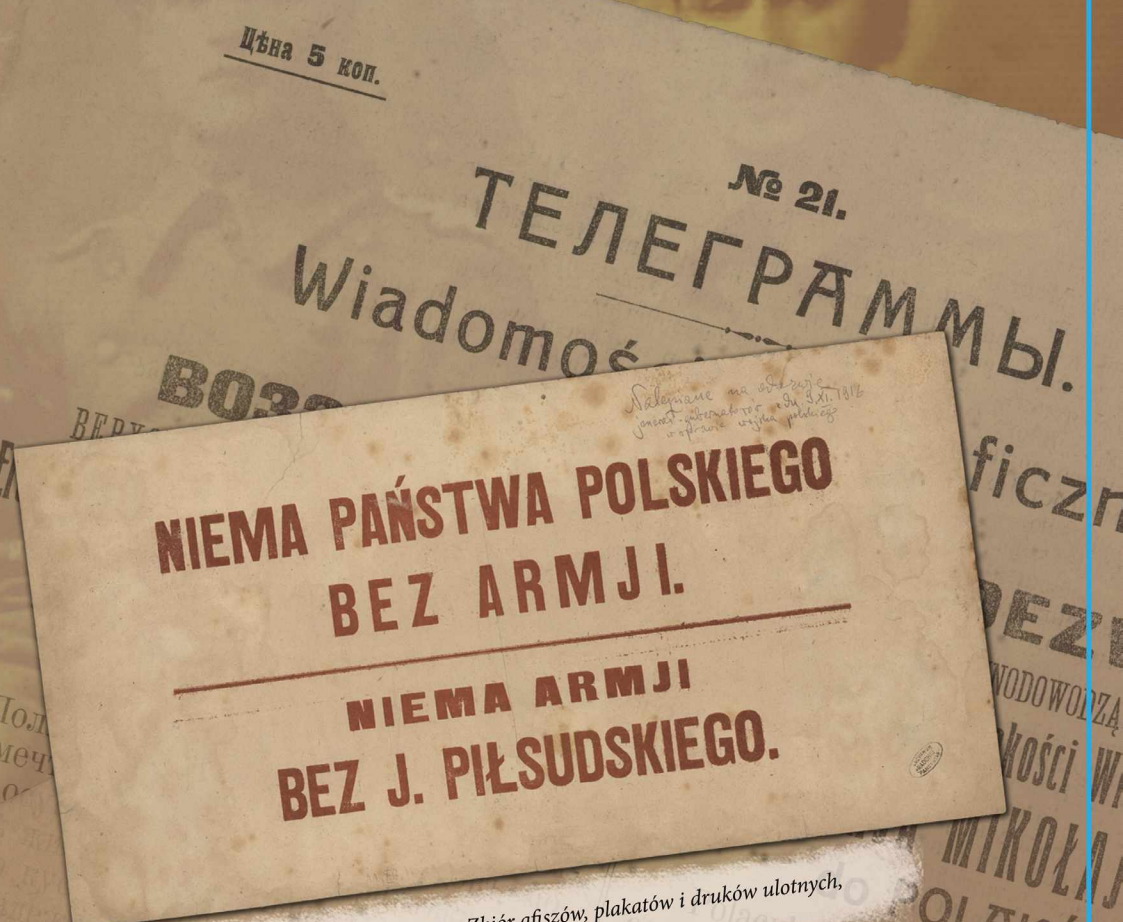
Odezwa wzywająca do wstępowania w szeregi Legionów z ryciną żołnierza polskiego. Podpisano: Centralne Biuro werbunkowe Legionów Polskich. 1916 r. APR, Zbiór, afiszów, plakatów i druków ulotnych, sygn. 1718

Fragment pisma Naczelnika Warszawskiego Rejonowego Oddziału Ochrony (tajna policja) do Naczelników Żandarmerii z dn. 4 stycznia 1914 r. zawierające rysopis Józefa Piłsudskiego APR, Zarząd Żandarmerii Powiatów Sandomierskiego, Opatowskiego i Iłżeckiego, sygn. 371, s. 1 „Piłsudski Józef lat około 40, średniego wzrostu, brunet, mający brodę strzyżoną w klin, duże gęste wąsy opadające w dół, włosy gęste zaczesane do góry. Nosi odzież „strzelecką”, czarny krótki surdut, czarne spodnie czarne palto z aksamitnym kołnierzem i furażerkę - cyklistówkę, koloru ciemno - szarego”.

Broszura z 1917 roku, pt. „Rok walki” propagująca Legiony i wzywająca do wstępowania w ich szeregi. APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych, sygn. 1789

Plakat propagandowy z 1916 r. APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych, 00sygn. 1411

Pocztówka patriotyczna APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
- Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

radom
siła w precyzji

Piknik historyczny

„Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Do Robotników w Królestwie Polskiem!

TOWARZYSZE!

Godzina czynu polskiego wybiła! Wojna europejska rozpętała swoje moce straszliwe. Na wschodzie Europy toczy się ona na naszej, na polskiej ziemi. A toczyć się musi i o nasze prawa, o naszą wolność, o możliwość swobodnego rozwoju całego narodu polskiego!

Czynem polskim dzisiaj to

Legiony Polskie

które się tworzą w Galicyi Zachodniej i Wschodniej. Wszystkie stronnictwa polskie połączyły się, aby do tych Legionów dać ludzi zdolnych do walki z wrogiem, aby zebrać pieniądze na umundurowanie i uzbrojenie tych kilkudziesięciu tysięcy Polaków, co pragną oczyścić ziemię polską z podłych rządów moskiewskich, zwolnić ją od hańby, od zgnilizny moskiewskiej, od kajdan i turm, od łapówki i barbarzyństwa.

Armia austro-węgierska dopomaga w tworzeniu Legionów, dając armaty i karabiny maszynowe i dostarczając technicznej broni.

Pora na nas! Na Lud roboczy! Z dziewięciu polskich posłów socjalistycznych poszli czterej do szeregów Legionu, a pięciu pracuje w organizacyjnej robocie dla tworzenia Legionu! Jako posłowie wybrani przez robotników polskich wzywamy i Was Towarzysze w całym Królestwie Polskiem, abyście spieszyli do szeregów Legionu!

Nazwiska nasze, pracę całego życia naszego dajemy jako rekojmię, że czyn zbrojny jest teraz właśnie konieczny, że jest on dziś obowiązkiem, z pod którego nie wolno wyłamać się nikomu pod groźbą zostania zdrajcą narodu.

Obłudne, śmiech w całym cywilizowanym świecie wzbudzające odezwy uciekających komend rosyjskich, pokazują tylko, że **Moskale boją się siły polskiej**, że chcą siłę polską uspić i oszukać, obiecując gruszki na wierzbie tym samym Polakom, których gnębili i więzili, którym odmawiali praw ludzkich i obywatelskich, których trzymali w niewoli przez całe stulecie!... Kula z polskiego karabinu, pchnięcie polskiego bagnetu jest jedyną odpowiedzią na te moskiewskie zalecanki.

Towarzysze! Pamiętajcie, że w tej wojnie olbrzymiej trzeba ofiar naszych, trzeba naszych dłoni zbrojnych, aby wyrosła nasza wolność, nasze zjednoczenie i nasza siła!

Nie pora na czeze gadaniny, nie pora na wahanie się! Kto się czuje Polakiem, ten pospieszy do szeregu i stanie się **polskim żołnierzem!**

Do broni! Do szeregu! Do Legionów polskich!

Kraków, 22 sierpnia 1914.

Ignacy Daszyński

Przewodniczący Klubu polskich posłów socjalno-demokratycznych.

LEGIONY POLSKIE

Od samego początku wojny słyszycie wciąż o polskim wojsku — o polskich Legionach. Chyba niema dziś już wsi, dokądby wiadomość o nich nie doszła — ale niejedyn jeszcze nie wie, co o nich myśleć i pyta, skąd się te Legiony wzięły? o co się biją?

Nie trzeba chyba u nas nikomu tłumaczyć, ile krzywd naród nasz cierpiał od Moskala. Nie było dla nas prawa i sprawiedliwości, ni wolności żadnej; jak nędzarze i niewolnicy musieliśmy być komu kłaniać się i prosić o to, co się nam święcie jako dzieciom tej ziemi należało, a niech kto jeno upomniał się o nasze prawa do własnej ojczyzny, to końca i miary nie było jego udźwignięciu; ruska hahajka uczyła go pokory. To też nieraz już przebrała się miara cierpliwości i polski naród brał się do broni, żeby przepędzić za dziesiątą rzekę tego dzikiego najęźdźcę, co się na naszej ziemi rozpanoszył. Szli na uciego panowie, szli i chłopci — jak za naczelnika Kościuszki, kiedy z kosami w rękę dzielne Krakusy Moskali pod Racławicami wysiekli, jak pod Stoczkiem, gdzie rękami czarnemi od pługa wiara zdobywała armaty, jak w powstaniu 1863 roku, kiedy najdłużej się opierały Moskalom chłopięce oddziały.

Wszystko na nic; car miał wojsko wielkie i za każdym razem zginił powstanie, a kogo żywcem schwycił — wieszal, rozstrzeliwał, kazał, na Sybir gnał.

A jednak naród nie tracił nadziei, że przyszyje czas, przyszyje godzina, kiedy i na katów naszych padnie kara nieba, a wtedy i syn i ojciec

Broszura propagująca Legiony polskie z ryciną żołnierza polskiego. Podpisano: Komisja werbunkowa Legionów polskich, 1915 r. APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych, sygn. 1712

Naczelny Komitet Narodowy do Legionów

Żołnierze Polscy, Legioniści!

Dwa lata z górą minęło, jak wielkimi werwanymi nieśmiertelnej idei wolnej Ojczyzny posłuszni, stanęliśmy w polu, aby walczyć z Rosją, z najcięższym wrogiem polskiej. I duchem tym niezlomni posłusznicy śmiało na drogę nieznaną wyszliśmy, ołtar i poświęciliśmy. I jakkolwiek droga ta okazała się trudną, nie wówczas przed dwoma laty, najstraszniejszą mogli przewidywać umysł, wytrwaliście na niej, i jakkolwiek droga ta okazała się niełatwą i trudniejszą, niż tego najwspanialszego prawa strasznego wojny wymaga, nie zeszliśmy z niej.

Za to Wam, Żołnierze Polscy, Gacie! Od współczesnych i potomnych cześć! Sami wawrzynami sławy wielkimi uwieczni, blaskami legendy słonecznej opowiadali, zebrałiście, Żołnierze Polscy, Narodowi Swemu nowy skarb bezcennych wartości moralnych: wiary i wierności, odwagi i stałości, poświęcenia i wytrwałości.

A skarb tego, Wy, Żołnierze Polscy, twórcy jego najjaśniejsi — strażdź wnikliwie przedwzrostkiem. Albowiem, skoro raz daliśmy go Narodowi, nie jest on już Wasz, lecz całego Narodu.

A Naród dźwży on, aby nie zmniejszał się, aby nie przepadł. Bo Naród potrzebuje go zawsze. I dziś, gdy strasna wojna jeszcze trwa, losy największych i najmniejszych narodów trzymające w zawieszaniu. A jeszcze więcej w przyszłości, kiedy wojna skończy się będzie i niedługo pora sprężyć po krwawej ścieżce. Bo wówczas potrzeba będzie nie tylko polskiego słowa, polskiej skargi i polskiego żądania. Ale przedewszystkiem potrzeba będzie polskiego czynu, którym Wy jesteście, Żołnierze Polscy.

Dlatego w ciągu tych strasznych dwóch lat, nie było ani jednej godziny, w którejby nie tylko my, Naczelny Komitet Narodowy, ale z nim razem każdy prawy i rozumny Polak, w cokolwiek wierzył i czegośkolwiek oczekiwał, nie oczekiwał Was, Żołnierze Polscy, troską najcierpliwiejszą, miłością najgłębszą. Albowiem wiara jest siłą i nadzieją, nie tylko naszą, lecz całego, jak On, wielki i nieśmiertelny, Narodu. W Was znalazła swój najcenniejszy i najpiękniejszy wyraz jego najgłębsza nadzieja. Tej idei, a nie jednostkom, jakkolwiekby Wam się wydawały świetne, służycie i służyć obowiązani jesteście.

A czas tej służby wielkiej nie zakończył się jeszcze. Jeszcze nie koniec wojny. Jeszcze nigdzie i w niczem nie zapadło żadne roztępienie. Na cwałujących szlachach wojny polskich losów nie wszystkie jeszcze znajdują się ciężary. A skoro tak, nie wolno Wam, Żołnierze Polscy, zabierać z nich ciężaru największego i najbardziej cenzonego, ciężaru Waszych wspaniałych czynów orczytanych, Waszego męstwa nieustraszonego, Waszej ołtarności i Waszej dotychczasowej wytrwałości!

Z Waszego najszlachetniejszego obowiązku, z Waszej służby najwyższej, nie zwolnić Was jeszcze Naród, jakkolwiek pilno Mu ujrzeć Was wśród siebie i cieszyć się z Wami — najmilsiymi. Nie zwalniamy Was z Waszego obowiązku, Żołnierze Polscy, ani my żywi, którzy w Was nadzieję swoją pokładamy, ani oni, umarli, bohaterzy towarzysze Wasi, którzy wiarę swoją w służność i tryumf sprawy naszej krwią swoją przypieczętowali.

Dlatego, jakkolwiek męczarnie oczekiwali Waszych i naszych zdążyć się już oddawać przekraczać granice ludzkiej wytrzymałości, musimy trwać! Musimy — Wy i my! Musimy wstąpić! Albowiem próba wytrzymałości jest dla przyszłości narodu jeszcze ważniejszą, niż próba nieustraszonego męstwa i ołtarności bez granic.

A jakie nieszczęście niewysłowione spotkałoby nas wszystkich, gdyby tak świetnej próbie męstwa i ołtarności nie odpowiedziała próba tej najwyższej, najtrudniejszej, bo najbardziej męskiej cnoty, która jest — wytrwałość.

Żołnierze Polscy! Kiedy pamiętnego dnia 4 września 1914 r. stanęliśmy na Błoniach krakowskich u stóp królewskiego Wawelu, jeszcze jako chłopięta, świętym zapatem rozpromienione, aby złożyć żołnierską przysięgę, my — Naczelny Komitet Narodowy — powiedzieliśmy Wam wówczas, że „nieśmiatą chorągiew walczącą Polskę uwieczniczyć macie nie tylko wawrzynem sławy, lecz także tryumfem”. Słowa drżące już jest. Wielka sława. Ale tryumfu jeszcze niema!

Dlatego musicie trwać, aż za sławą przyjdzie tryumf! Idei, o którą od dwóch lat walczyście, tryumf, Wolnej i Niepodległej Polski! Dlatego czekajcie na nią! Czekajcie dalej, nieustraszeni w boju, niezachwiani w wierze, niezlomni w obowiązku przyjętym!

Czekajcie i trwajcie!

KRAKÓW, 18 października 1916

NACZELNY KOMITET NARODOWY

Prasa:

BILIŃSKI

Wiceprasa:

JAWORSKI

Sekretarz generalny:

SROKOWSKI

Odezwa 1914 roku do robotników w Królestwie Polskim agitująca do wstępowania w szeregi Legionów. APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych, sygn. 170

Odezwa 1916 roku Naczelnego Komitetu Narodowego do Legionów wzywająca do walki. APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych, sygn. 1538

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
– Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

radom
siła w precyzji

Piknik historyczny

„Legiony to...”

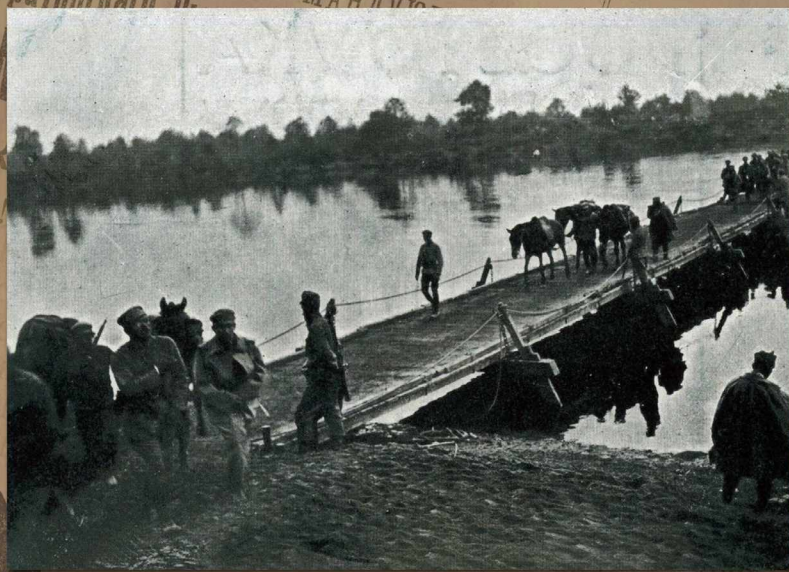
zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

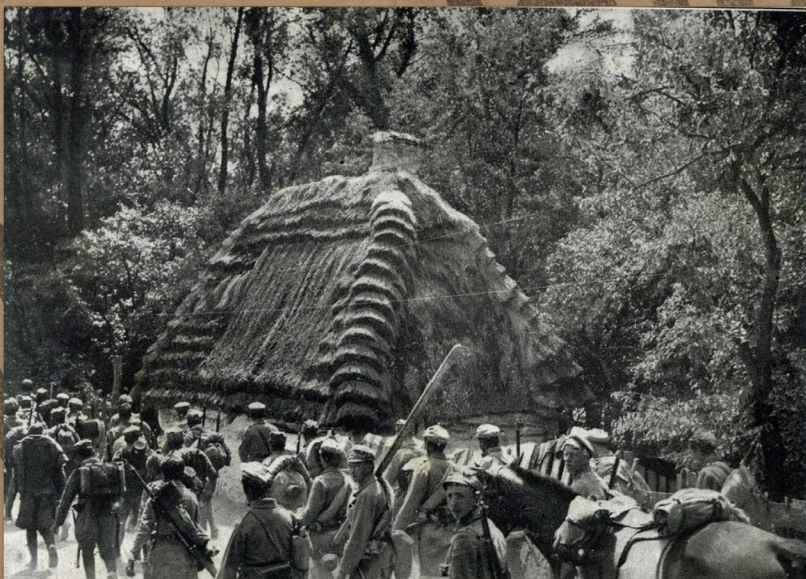
Polegli pod Tarłowem. Pocztówka I pułku I brygady Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 176

Artyleria wchodzi na pozycję. Pocztówka wydana nakładem Naczelnego Komitetu Narodowego Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 178

Baon III na Bugu. Pocztówka I pułku I brygady Legionów. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 175

Wymarsz z Popowa. Pocztówka I pułku I brygady Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 180

Nabożeństwo na pozycji IV. p.p. Legionów polskich. Pocztówka wydana nakładem Naczelnego Komitetu Narodowego Legionów APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 174

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
– Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

radom
siła w precyzji

Piknik historyczny „Legiony to...”

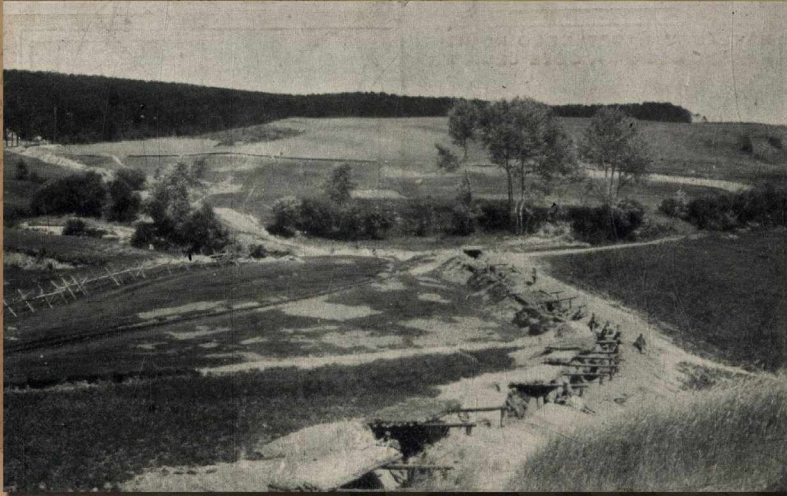
zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Święcone. Pocztówka I pułku I brygady Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 218

Próba orkiestry. Pocztówka I pułku I brygady Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 219

W boju. Okopy pod Konarami. Pocztówka wydana nakładem Naczelnego Komitetu Narodowego Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 177

W ziemi lubelskiej. Obóz pod Konstancyńcem. Pocztówka wydana nakładem Naczelnego Komitetu Narodowego Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 223

Przy ognisku. Pocztówka wydana nakładem Naczelnego Komitetu Narodowego Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 179

Pocztówka I pułku I brygady Legionów, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 229

Piknik historyczny „Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Radomianie, sierpień 1915 r. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osńskiego, sygn. 40, s. 126

Kopanie okopów. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osńskiego, sygn. 38, s. 3

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osńskiego, sygn. 38, s. 206

Szwadron Radomski w Wojciechowicach 1917 r. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osńskiego, sygn. 38, s. 49

Szwadron Radomski - stoją od lewej: Stanisław Gawroński, Kucharski, NN, NN, NN, siedzą NN, Czesław Mierzejewski „Dzida”, Józef Marjański, Jan Kucharski. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osńskiego, sygn. 40, s. 17

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
– Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

Radom
siła w precyzji

Piknik historyczny „Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

Obóz w Szczypiornie 1917 r. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego s. 168

Obóz w Szczypiornie 1917 r. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego s. 166

Obóz w Szczypiornie 1917 r. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego s. 165

Obóz internowanych legionistów w Szczypiornie 1917 r. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 76

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
– Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

radom
siła w precyzji

Piknik historyczny „Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Pocztówka wydana nakładem Komitetu Budowy Pomnika Poległych
Peowiaków. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

DRUGIEMU - KOCHANEMU - TOW.
BRONI T. BRZEK - OSIŃSKIEMU
NA PAMIĄTKĘ DAWNYCH PRZETAK
KU CHWALE OJCZYŻNY
"LUTACZ NA OBŁAZINIE J. Lech-Hojten"

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

Piknik historyczny „Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

Piknik historyczny „Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

kpt. Józef Marjański. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40. s. 45

Michał Tadeusz Osiński. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40. s. 100

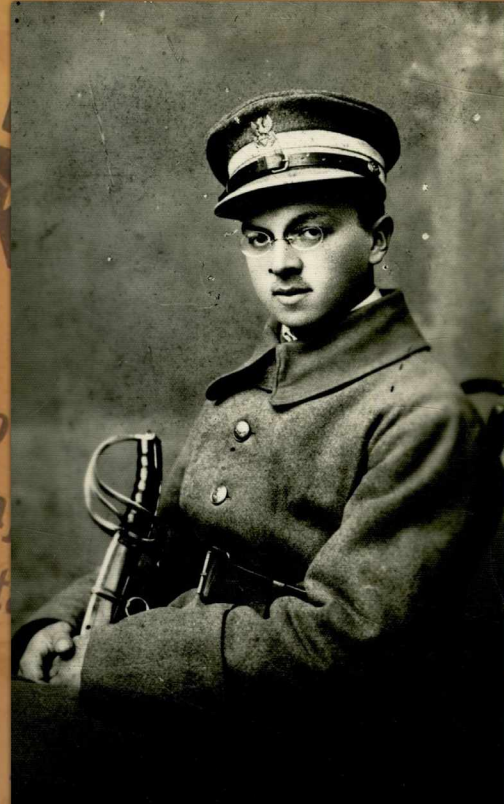
Szwadron radomski (stoją od prawej: ppor. Stanisław Kalinowski, podchor. Tadeusz Zieliński „Kajtuś”, siedzą od prawej ppor. M. T. Osiński, ppor. Włodzimierz Zieliński). APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 38. s. 69

Szwadron Radomski, (od prawej: ppor. Stanisław Kalinowski, podchor. Tadeusz Zieliński, ppor. M. T. Osiński, ppor. Włodzimierz Zieliński). APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40. s. 91

Ułan Słomczyński z II plutonu Szwadronu Radomskiego. APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40. s. 34

Szwadron Radomski - ułan Maciej Skotnicki APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40. s. 93

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
- Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

Radom
siła w precyzji

Piknik historyczny

"Legiony to..."

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Legitymacja wydana Stanisławowi Mołdzie przez Komendę
2 Pułku Piechoty Legionów Polskich

№ 21.

ГРАММЫ.

си телеграфичн

ВОЗВАНІЕ

ВЕРХОВНАГО ГЛАВНОКОМАНДУЮЩАГО
Его Императорскаго Высочества

ОДЕЗІ

ГО ГЛ҃ВНОДОВОДЗІ

ей Высокости

ІА МІКОЛА

ПОЛАКОВ

іла година, в кт

Вашых оцѣв

вистнїоне. Пѣтѣ

Пѣтѣ не замар

не chwila zna

польского і по

ка Росїя.

niosą Wam

Niech znikną g

sei naród Pol

w jedną całos

SKIEGO! Pod

Polska, wolna

yka і samor

od Was: tak

narodowos

historja.

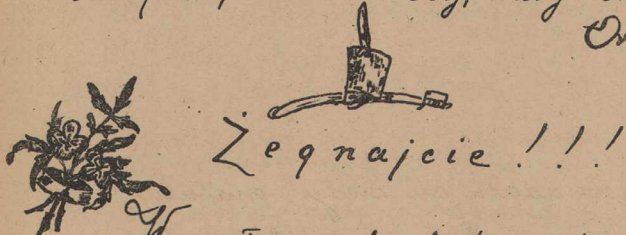
braterso podana

Wielka

wiat miecz

do morz

Y dalej szybko stąpały rumaki.
Matulu! Prusie i mnie też król wołał,
Tę mi cięchutku zastukał w obienko!
Jabym tu w szacie siedzieć nie podotał
O! daj mi radę, Najświętsza Pamienko!
Matulu, patrzaj, Najświętsza coś mówi
Twarz Jej przestodka tak ku mnie się kłoni,
Matusiu, żegnaj, Ona mi powala...
Chłopaki, bracia... Hej, dalej - do broni!...
Orleż.

W kesytym roku, podenas drugiej ofen-
zywy wojsk austro-niemieckich, grono młodych
ludzi opuściło Radom, wstępując w szeregi
Legionów Polskich, jako I pluton Radomski.
Dnia 23 sierpnia, roku bieżącego,
odszedł I pluton. W nim znajdowali się i nasi starzy
koledzy.

Posli. Y nie x przymusu, lecz jedynie
x powołania obowiązku względem tej, Ukochanej,
polski, by może nie wrócić...

Żołęty przemieniają w czyn, młode swe
lata w ofiarę ponieśli Ojczyźnie.

Y nie jeden x Nieś krwią swoją polskie
zbroczy Tę, i niejednemu wrota kula
przerwie pasmo młodego życia.

Lecz nie zatonąć nam też... Bo dla Nieś
śmierć ta to śmierć najszczęśliwsza... wysin

Żegnajcie więc, a gdy Ham przyjdzie
w krawy iśi bój, idźcie pewni, że i my,
co te same żywimy ideały, kiedy przyjdzie
czas, pojedziemy także, by przy Was sta-
nąć w szeregu.

Fragment tekstu zamieszczonego w czasopiśmie młodzieży radomskiej „Znicz” nr 3, grudzień 1915 r. APR, Zbiór materiałów różnej proveniencji od XIII do XX wieku, sygn. 16

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
- Hufiec Radom

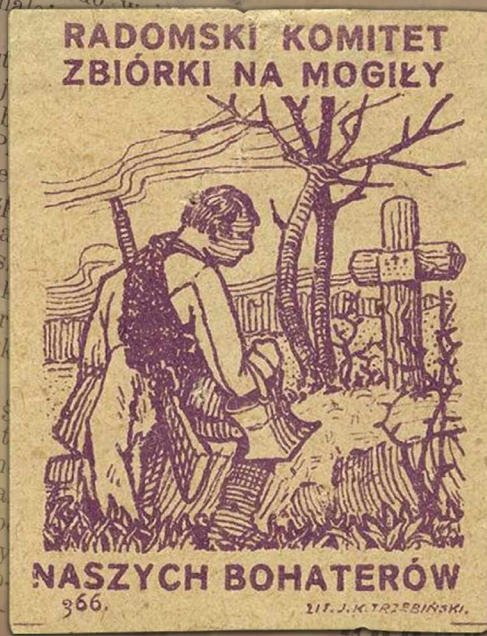
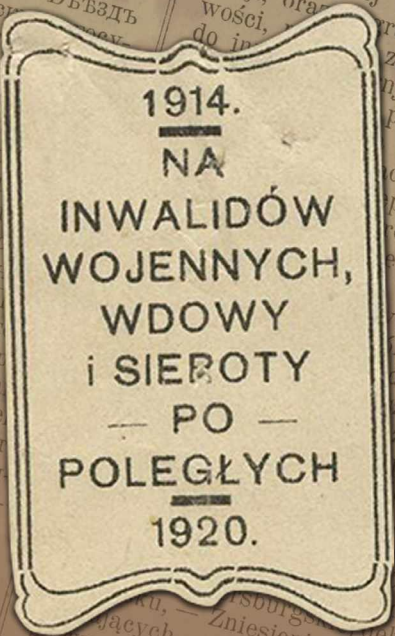
Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

radom
siła w precyzji

Piknik historyczny

„Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Cegiełki - znaczki pamiątkowe dokumentujące kwesty na cele charytatywne. APR, Zbiór Romana Rytyla, sygn. 1, 5

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE W RADOMIU

Urząd Miejski w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6 im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego – Hufiec Radom

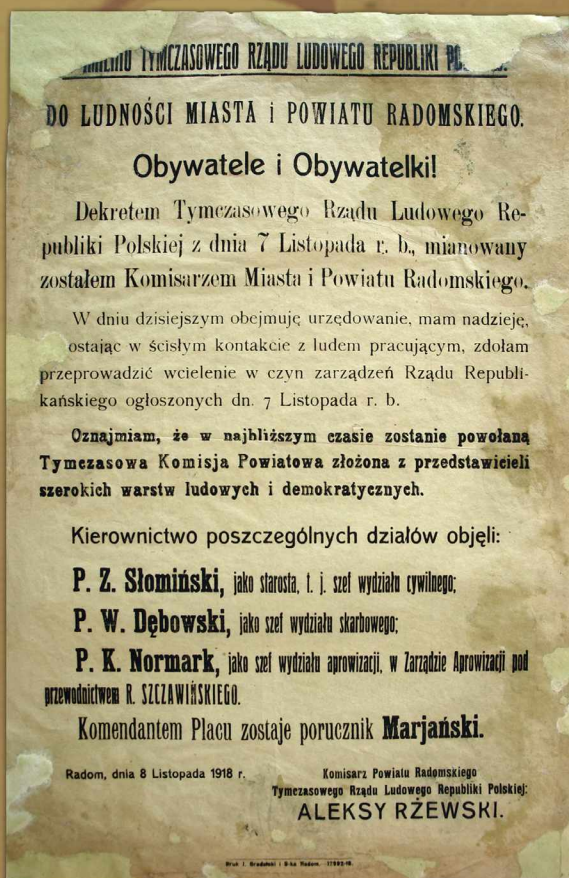
Zespół Naukowy do Badań Dziejów Radomia

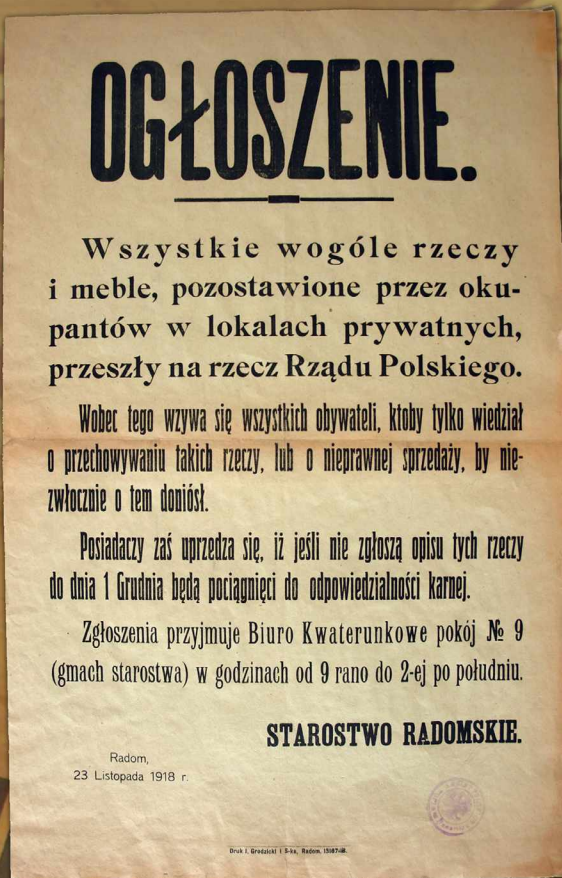
Piknik historyczny

„Legiony to...”

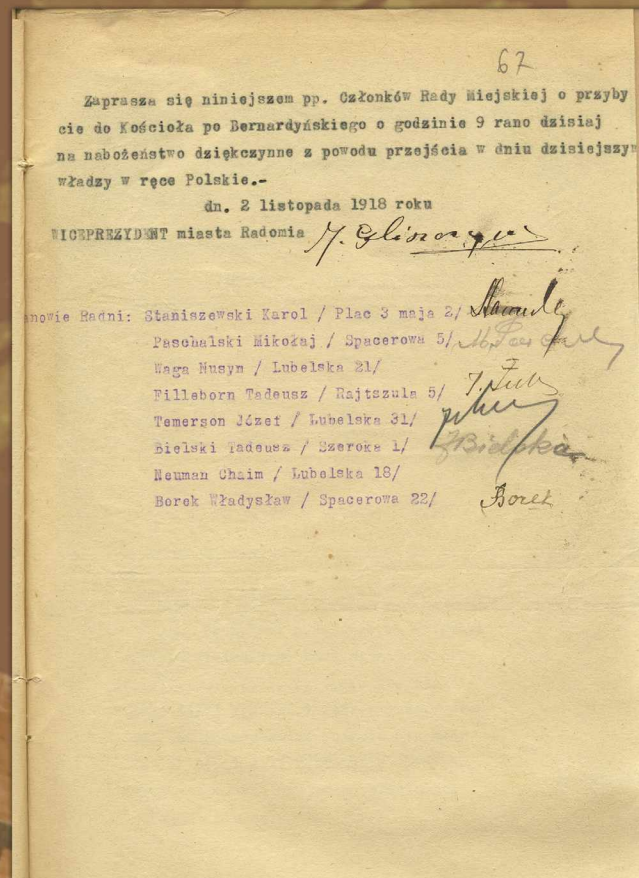
zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

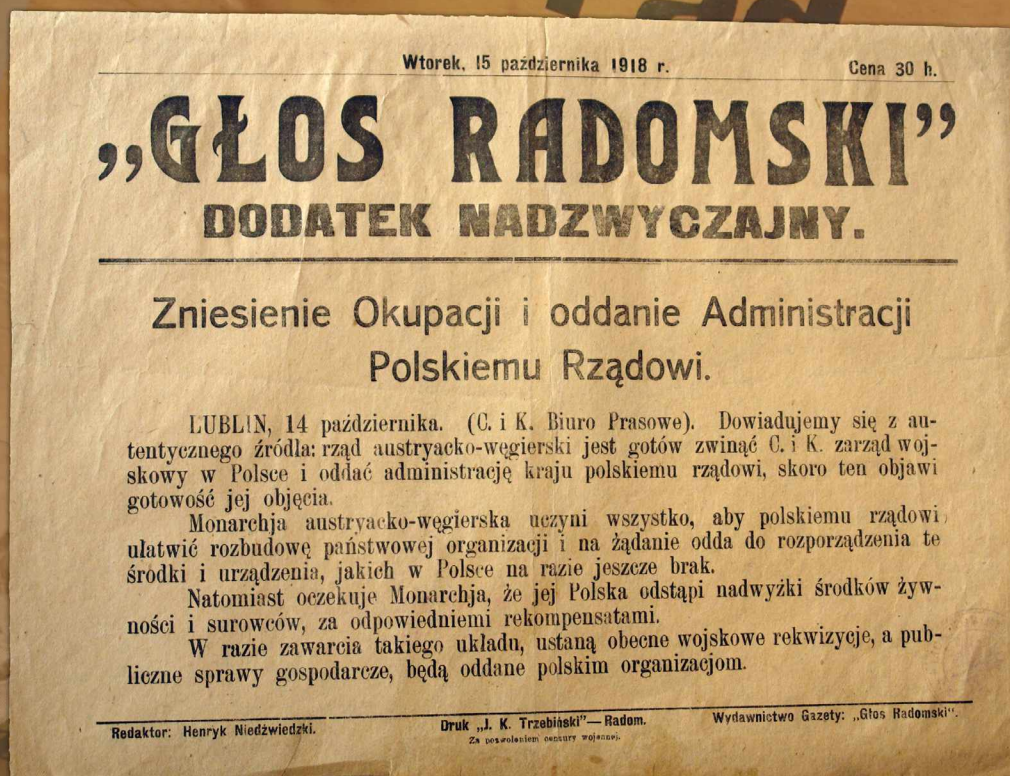
APR, Zbiór afiszów plakatów i druków ulotnych do 1939 r., sygn. 1474

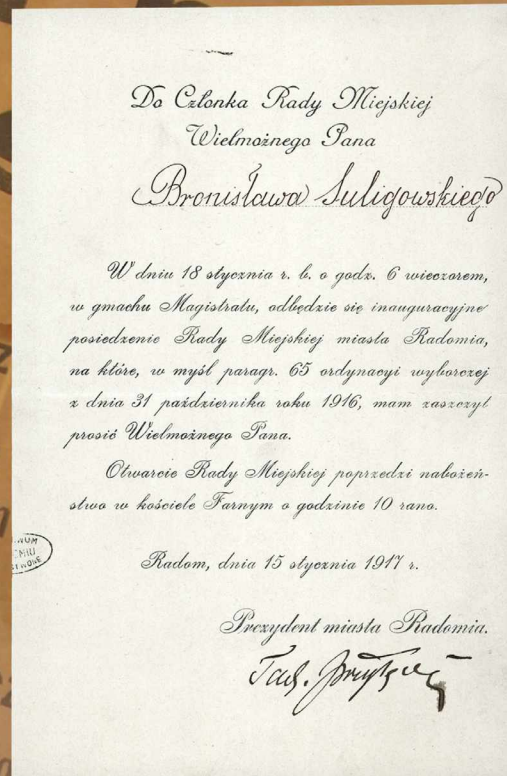
APR, Zbiór afiszów plakatów i druków ulotnych do 1939 r.,

Zaproszenie na nabożeństwo dziękczynne z okazji przejęcia władzy 02.11.1918 r. APR, Akta miasta Radomia, sygn. 7925, s. 67

APR, Zbiór afiszów plakatów i druków ulotnych do 1939 r., sygn. 1396

Zaproszenie na uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej w Radomiu 18.01.1917 r. APR, Zbiór materiałów różnej proveniencji od XIII do XX wieku, sygn. 10

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
– Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

Radom
Siła w precyzji

Piknik historyczny

„Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

radom
siła w precyzji

Piknik historyczny

„Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Do ludności powiatu radomskiego!

Jego Ekscelencya General dywizyi Rozwadowski, szef Głównego Sztabu Polskiego, telegramem z dnia 1. listopada b. r. podaje do wiadomości, co następuje:
Księżę Witold Czartoryski zamianowanym został Generalnym Komisarzem dla całej Galicyi.

General Dywizyi Puchalski objął na razie naczelną komendę wojskową w Galicyi. Polskie oddziały wojskowe zostaną niezwłocznie zaprzysiężone wedle roty przysięgi z dnia 12. października.

Przy tej sposobności Jego Ekscelencya General Dywizyi Rozwadowski wzywa ludność zachowania zupełnego spokoju i porządku publicznego oraz do zaniechania wszelkich działań, któreby mogły zamącić dalszą spokojną budowę państwa polskiego.

Do wszystkich osób obcej narodowości, należy się odnosić przyjaźnie.

Odmarsz wojsk austro-węgierskich nastąpi po uregulowaniu stosunków, należy je uważać jako sprzymierzone. Wszystkie transporty oraz wojska mają być przepuszczane bez przeszkód.

Należy się wystrzegać wszelkich wykroczeń, gdyż będą karane z całą surowością.

Poczyni się odpowiednie starania, by zabezpieczyć należyte funkcjonowanie całego aparatu państwowego, oraz aby zaopatrzyć ludność, zwłaszcza w większych miastach, w dostateczną żywność.

Wszelkie akty gwałtu i plądrowania będą podlegały sądom doraźnym.

Podając to do wiadomości publicznej, wzywa się ludność, aby w interesie nowopowstającego państwa polskiego, stosowała się do powyższych zarządzeń.

RADOM, 1. listopada 1918.

Komenda powiatowa.

Przejęcie władzy z rąk okupanta w Radomiu w dniu 2.XI.1918 r. APR, Zbiór afiszów plakatów i druków ulotnych do 1939 r., sygn. 1408

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
- Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

radom
siła w precyzji

Piknik historyczny „Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Przejęcie władzy z rąk okupanta w Radomiu
w dniu 2.XI.1918 r. APR, Zbiór Michała
Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 41

Przejęcie władzy z rąk okupanta w Radomiu w dniu 2.XI.1918 r.
APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40, s. 41

Przysięga wojska Rządowi Lubelskiego przysięgę
przyjmuje kpt. Józef Marjański.
Radom 9 XI 1918 r. APR, Zbiór Michała Tadeusza
Osińskiego, sygn. 40, s. 51

RODACY!

CHWIŁA DZIEJOWA NADESZŁA!

Dziś o godzinie 12 w południe Rządy w Radomiu
i jego powiecie objęła Władza Polska.

TO O CZYM MARZYLIŚMY, TO ZA CO TYLE KRWI NIEWINNEJ PRZELANO — ZA CO
PONIOSŁO ŚMIERĆ MĘCZENSKĄ TYŁU SYNÓW OJCZYZNY — ZIŚCIŁO SIĘ.

WZYWAMY WAS DO SPOKOJU!

Na was opierając się wierzymy, iż bez wstrząśnień, bez zaburzeń i nieporządków
Władza Polska utrwali swe podstawy.

Z CHWIŁĄ OBECNĄ USTAJĄ NIEZWŁOCZNIE WSZELKIE REKWIZYCJE RZĄDÓW OKUPA-
CYJNYCH — ŻYCIE JEDNAK WINNO PŁYNAĆ NORMALNIE, BY WŁADZA MOGŁA SPOKOJNIE
PRACOWAĆ.

Mamy nadzieję, iż dojrzałość polityczna narodu polskiego, którego wyrazem jest
zupełna i zgodna wspólna działalność społeczeństwa Radomia będzie najlepszą rękoj-
mą, iż władza nasza, idąc ręką w rękę z ludem, zapewni Państwu Polskiemu trwale
podwaliny.

Obejmując z ramienia Rządu Polskiego władzę w Radomiu i powiecie mam nadzieję, że społeczeństwo
swoją postawą ułatwi mi spełnienie włożonego na mnie obowiązku.

Komisarz rządowy powiatu Radomskiego
Z. SŁOMIŃSKI.

Komisja do przejęcia władzy z rąk okupantów:

*Dr. Stanisław Kelles-Krauz, Wacław Dębowski,
Roman Szczański, Aleksy Rzeski (Jankowski),
Jan Wigura.*

Radom, dnia 2 Listopada 1918 r.

APR, Zbiór afiszów plakatów i druków ulotnych do 1939 r., sygn. 1470

Rozkaz № 3.

Wobec zaszłych wypadków
odbierania przez podejrzane oso-
bistości broni od wojskowych
żołnierzy i oficerów b. Armji
Austriackiej, podaje się do ogół-
nej wiadomości, iż wydano zarzą-
dzenie aresztowania podobnych
osobników i odsyłania takowych
do Komendantury placu.

Winni będą karani z całą suro-
wością.

Komisarz Rządu Polskiego na powiat Radomski
Z. SŁOMIŃSKI.

Druk 1. Brodzki i S-ka. Radom — 12928-18.

APR, Zbiór afiszów plakatów i druków ulotnych do 1939 r., sygn. 1472

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
— Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

Radom
Siła w precyzji

Piknik historyczny

„Legiony to...”

zorganizowany z okazji 100. rocznicy wymarszu ochotników
z Radomia do formacji legionowych, tworzonych przez Józefa Piłsudskiego

Mjr Michał Tadeusz Osiński przed pomnikiem Czynu Legionów w Radomiu, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

Na odwrocie zdjęcia: Spotkanie z byłym ułanem Marianem Kopińskim, który mnie dźwigał na własnych plecach pod ostrzałem, jak zostałem ranny... (Radom, 1952 r.)
APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

Zjazd Historyczny POW Okręgu Radom, APR, Zbiór Michała Tadeusza Osińskiego, sygn. 40

Organizatorzy:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich
w Radomiu

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
W RADOMIU

Urząd Miejski
w Radomiu

Spółeczny Komitet Ochrony
Zabytkowego Cmentarza Rzymsko-Katolickiego
w Radomiu

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6
im. Jana Kochanowskiego w Radomiu

Związek Harcerstwa Polskiego
– Hufiec Radom

Zespół Naukowy
do Badań Dziejów Radomia

radom
siła w precyzji